

Høreafdelingen:

1. Førstegangs-bevilling af høreapparat

1.1. Undersøgelse m.v. – 1. gangs-bevilling af høreapparat

Der tilbydes samtale med borgeren, og herud fra - og eventuelt efter undersøgelse hos en speciallæge - vurderes behov for høreapparatbehandling.

Der tilbydes samtale med borgeren omkring afhjælpning af hørenedsættelse ved hjælp af høreapparat.

Der gives oplysninger om private og offentlige leverandører af høreapparater.

1.2. Rådgivning m.v. – 1. gangs-bevilling af høreapparat

Der tilbydes rådgivning til pårørende og / eller plejepersonale omkring rengøring og vedligeholdelse af høreapparat, når en høreapparatbruger ikke selv er i stand til at løse denne opgave.

Børneområdet: Der tilbydes rådgivning til børn, forældre og andre pårørende samt personer med daglig tilknytning til barnet.

1.3. Ene-undervisning – 1. gangs-bevilling af høreapparat

Der tilbydes undervisning af borgere, der ikke tidligere har anvendt høreapparat.

Det primære formål med undervisningen er at lære borgeren at betjene høreapparat, samt at bibringe borgeren en realistisk opfattelse af mulighederne for at udnytte høreapparat og / eller hørelsen samt af de begrænsninger, hørenedsættelsen medfører.

1.4. Hold-undervisning – 1. gangs-bevilling af høreapparat

Der tilbydes begynderundervisning af borgere og pårørende. Med udgangspunkt i borgernes behov tilrettelægges undervisning inden for følgende overordnede områder:

1. Høreapparatets funktion, betjening og vedligeholdelse
2. Høreapparatets muligheder og begrænsninger
3. Oplevelse af høretab

- 4. Forventninger til behandlingen
- 5. Tilvænningsproblematik

1.5. Teknisk bistand – 1. gangs-bevilling af høreapparat

Der foretages justering af høreapparat.

Der foretages afprøvning og udvælgelse af tekniske hjælpemidler, som skønnes egnede til at kompensere for de individuelle vanskeligheder, som ikke afhjælpes af høreapparat.

Børneområdet: Der foretages justering af høreapparat. Der foretages afprøvning og udvælgelse af tekniske hjælpemidler, som skønnes egnede til at kompensere for de individuelle vanskeligheder, som ikke afhjælpes af høreapparat.

1.6. Andet/øvrige – 1. gangs-bevilling af høreapparat

2. Opfølgning på høreapparat

2.1. Undersøgelse m.v. – Opfølgning på høreapparat

Der tilbydes vurdering af allerede iværksat høreapparatbehandling. Der foretages undersøgelse af behov for før-tidig udskiftning af høreapparat og re-visitering til høreapparatleverandør.

2.2. Rådgivning m.v. – Opfølgning på høreapparat

Der tilbydes rådgivning til pårørende og / eller plejepersonale omkring rengøring og vedligeholdelse af høreapparat, når en borger ikke selv er i stand til at løse denne opgave.

Børneområdet: Der tilbydes rådgivning til børn, forældre og andre pårørende samt personer med daglig tilknytning til barnet.

2.3. Ene-undervisning – Opfølgning på høreapparat

Der tilbydes undervisning af borgere, der tidligere har anvendt høreapparat.

Det primære formål med undervisningen er at lære den hørehæmmede at betjene høreapparat, samt at bibringe den hørehæmmede en realistisk opfattelse af mulighederne for at udnytte høreapparat og / eller hørelsen samt af de begrænsninger, hørenedsættelsen medfører.

2.4. Hold-undervisning – Opfølgning på høreapparat

Der tilbydes undervisning i håndtering af samtaleproblemer (skelnetab) på trods af brug af høreapparat.

Undervisningen tager udgangspunkt i hverdagen for borgeren og dennes pårørende.

Der undervises blandt andet i:

1. Hørelse og hørenedsættelse
2. Høretekniske hjælpemidler
3. Høretaktik
4. Hvordan klarer jeg mig bedst med den hørelse, jeg har?
5. Hvordan "læses" min egen hørekurve?

2.5. Teknisk bistand – Opfølgning på høreapparat

Der foretages justering af høreapparat.

Der foretages afprøvning og udvælgelse af tekniske hjælpemidler, som skønnes egnede til at kompensere for de individuelle vanskeligheder, som ikke afhjælpes af høreapparat.

Børneområdet: Der foretages justering af høreapparat. Der foretages afprøvning og udvælgelse af tekniske hjælpemidler, som skønnes egnede til at kompensere for de individuelle vanskeligheder, som ikke afhjælpes af høreapparat.

2.6. Andet/øvrige – Opfølgning på høreapparat

3. Cochlear Implant

3.1. Undersøgelse m.v. – Cochlear Implant (CI)

Cochlear Implant er en behandling for døvblevne eller døvfødte. Ved en operation indopereres en elektrode i cochlear. Denne elektrode overfører elektriske stimuli fra en udvendig processor til hørenerven. Derved opnås genetablering af evnen til at opfatte stimuli.

Man indstilles til CI-operation via Audiologisk Afdeling / Høreklinik på et sygehus. Selve operationen foretages på et af landets tre CI-operationssteder (Århus, Odense, Gentofte).

Før operation indkaldes borgeren til en samtale med en hørepædagog.

Ved samtalen tales der om selve forløbet, forventninger (egne samt eventuelle pårørendes forventninger), genoptræning, selve CI-apparatet mm.

3.2. Rådgivning m.v. – Cochlear Implant

Inden operation kan hørepædagogen formidle kontakt til erfarne CI-brugere. Hørepædagogen kan deltage i selve tilslutningen af processoren.

3.3. Ene-undervisning – Cochlear Implant

Cochlear Implant er ikke en fuldstændig reetablering af hørelsen. Der er behov for særlig undervisning og rådgivning omkring den kommunikative situation efter operationen. Hørepædagogen forestår dette.

3.4. Hold-undervisning – Cochlear Implant

Undervisningen er primært eneundervisning, men hørepædagogen kan bistå i etablering af ERFA-grupper.

3.5. Teknisk bistand – Cochlear Implant

Efter operation foretages afprøvning og udvælgelse af tekniske hjælpemidler, som skønnes egnede til at kompensere for individuelle vanskeligheder, som ikke kan afhjælpes af processoren.

Børneområdet: Efter operation foretages afprøvning og udvælgelse af tekniske hjælpemidler, som skønnes egnede til at kompensere for individuelle vanskeligheder, som ikke kan afhjælpes af processoren.

3.6. Andet/øvrige – Cochlear Implant

Der foretages opfølgning på CI-implanterede.

4. Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

4.1. Udredning m.v. – Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

4.2. Rådgivning m.v. – Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

Børneområdet: Rådgivning i forhold til relevant undervisningsmetode.

4.3. Ene-undervisning – Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

Der tilbydes eneundervisning til borgere med stor hørenedsættelse, hvis disse har problemer med udtale, stemme- og / eller sprogbrug forårsaget af hørenedsættelsen.

4.4. Hold-undervisning – Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

Der tilbydes holdundervisning til borgere med stor hørenedsættelse samt til pårørende til disse. Herunder tilbydes følgende kurser:

- Der tilbydes kurser for unge borgere med stor hørenedsættelse
- Der tilbydes kurser tilrettelagt som internatkursus
- Der tilbydes kurser for erhvervsaktive

4.5. Teknisk bistand – Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

Der tilbydes afprøvning / udredning af høretekniske hjælpemidler, f.eks. FM-udstyr og forstærkertelefon.

Børneområdet: Der tilbydes afprøvning / udredning af høretekniske hjælpemidler, f.eks. kommunikationsudstyr, undervisningsanlæg og telefonhjælpemidler.

4.6. Andet/øvrige – Kommunikationsundervisning (hørehæmmede)

5. Tinnitus

5.1. Undersøgelse m.v. – Tinnitus

Der tilbydes undersøgelse af borgerens tinnitus og individuelle tinnitusgener. Denne undersøgelse foregår med udgangspunkt i den medicinske udredning, som skal foreligge, før en sag påbegyndes.

5.2. Rådgivning m.v. – Tinnitus

Med udgangspunkt i den medicinske udredning, der skal foreligge inden påbegyndelse af en sag, tilbydes individuel rådgivning i forhold til den enkelte borgers tinnitus. Eventuelt vurderes mulige årsagsforklaringer samt forskellige behandlingsformer og forløb fremadrettet.

Børneområdet: Med udgangspunkt i den medicinske udredning, der skal foreligge inden påbegyndelse af en sag, tilbydes individuel rådgivning i forhold til det enkelte barn med tinnitus. Eventuelt vurderes mulige årsagsforklaringer samt forskellige behandlingsformer og forløb fremadrettet.

5.3. Ene-undervisning – Tinnitus

Med udgangspunkt i den medicinske udredning, der skal foreligge inden påbegyndelse af en sag, tilbydes eneundervisning med det formål at give borgeren med tinnitus forståelse for og erkendelse af sin tinnitus samt at klæde borgeren på til at vælge hensigtsmæssig taktik i forhold til sin tinnitus. Længden af disse forløb kan variere alt efter vurderet behov.

Børneområdet: Med udgangspunkt i den medicinske udredning, der skal foreligge inden påbegyndelse af en sag, tilbydes eneundervisning med det formål at give barnet med tinnitus forståelse af sin tinnitus samt at klæde barnet på til at vælge hensigtsmæssig taktik i forhold til sin tinnitus. Længden af disse forløb kan variere alt efter vurderet behov.

5.4. Hold-undervisning – Tinnitus

Der tilbydes holdundervisning til tinnitusramte samt til pårørende til disse.

Undervisningen omfatter blandt andet:

- Bibringelse af viden om tinnitus teoretisk set
- Forståelse af egne symptomer
- Overblik over muligheder i forhold til behandling og tekniske hjælpemidler
- Samtale og erfaringsudveksling med ligesindede

5.5. Teknisk bistand – Tinnitus

Med udgangspunkt i den medicinske udredning, der skal foreligge inden påbegyndelse af en sag, tilbydes afprøvning af forskellige tinnitusrelevante tekniske hjælpemidler. Type vil afhænge af eventuelt høretab og individuelle tinnitusgener.

Børneområdet: Med udgangspunkt i den medicinske udredning, der skal foreligge inden påbegyndelse af en sag, tilbydes afprøvning af forskellige tinnitusrelevante tekniske hjælpemidler. Type vil afhænge af eventuelt høretab og individuelle tinnitusgener.

5.6. Andet/øvrige – Tinnitus

Der tilbydes udarbejdelse af udtalelser, ansøgninger og henvisninger.

6. Kompetenceudvikling

6.1. Undersøgelse m.v. – Kompetenceudvikling (Høreafdelingen)

Der tilbydes udredende samtale mellem borgeren og specialkonsulent.

6.2. Rådgivning m.v. – Kompetenceudvikling (Høreafdelingen)

Der tilbydes rådgivning til voksne hørehæmmede i relation til arbejdssituation, herunder uddannelse, revalidering, arbejdsfastholdelse og kompenserende foranstaltninger.

Der tilbydes overgangsvejledning til unge og deres pårørende, herunder om bl.a. støttemuligheder i uddannelsessystemet.

Børneområdet: Der tilbydes rådgivning til pædagoger, talehørekonsulenter ved PPR, sagsbehandlere, bevilgere samt til forældre til børn med høretab.

Der tilbydes rådgivning til unge med høretab, som skal i gang med uddannelse.

6.3. Ene-undervisning – Kompetenceudvikling (Høreafdelingen)

Der tilbydes eneundervisning af pleje- og behandlingspersonale tilknyttet borgeren.

6.4. Hold-undervisning – Kompetenceudvikling (Høreafdelingen)

Der tilbydes holdundervisning for fagpersoner, herunder følgende kurser:

- Kurser for kommunale høreomsorgsassistenten, pleje- og behandlingspersonale
- Kurser for lærere og pædagoger
- Kurser for kontaktpersoner for døvblinde

Til arbejdspladser og undervisningsinstitutioner tilbydes generel høremæssig vejledning.

Børneområdet: Der tilbydes holdundervisning for fagpersoner, herunder koordinerende netværkssparring. Der afholdes kurser for lærere og pædagoger samt hørepædagogisk netværksgruppe. Til undervisningsinstitutioner tilbydes generel høremæssig vejledning.

6.5. Teknisk bistand – Kompetenceudvikling (Høreafdelingen)

Der tilbydes rådgivning og vejledning omkring hjælpemidler til arbejdsbrug.
Der tilbydes rådgivning og vejledning omkring arbejdspladsindretning.

Børneområdet: Der tilbydes rådgivning og vejledning omkring lokaleindretning, herunder lyd og lys.

6.6. Andet/øvrige – Kompetenceudvikling (Høreafdelingen)

Der tilbydes undervisning af kontaktpersoner til døvblindblevne.

Taleafdelingen:

1. Afasi

1.1 Undersøgelse m.v. - Afasi

Afasi defineres som tab eller forstyrrelser af sprogfunktionen på grund af en hjerneskade, der har ramt et menneske, der før kunne kommunikere normalt. Afatiske forstyrrelser svækker den samlede sproglige og kommunikative kompetence. Personer med afasi er derfor begrænsede i deres kommunikative samspil med andre mennesker i større eller mindre grad. Effektiv kommunikation må derfor være det overordnede mål for rehabiliteringen.

Når Center for Kommunikation modtager en henvisning om bistand til en borger med afasi, gennemføres en logopædisk udredning på baggrund af standardiserede og internationalt anerkendte tests. Center for Kommunikation følger Danske Tale- Høre- Synsinstitutioners vejledninger i udredning af afasi. Der indhentes relevante oplysninger fra samarbejdspartnere, og rådgivning og vejledning og et evt. undervisningsforløb tilrettelægges på grundlag af den samlede udredning.

Åben Rådgivning: Taleafdelingen tilbyder støtte til børn i familier, hvor én af forældrene har fået en hjerneskade. Henvendelsen om støtte og rådgivning kan komme fra familien, fra Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning, fra genoptræningsinstitutioner eller fra personer tilknyttet Taleafdelingen.

1.2. Rådgivning m.v. – Afasi

Der tilbydes rådgivning og vejledning til alle de faggrupper, netværk og familier, der har kontakt med den afasiramte. Formålet er, at kommunikationen skal blive så optimal som mulig under hensyntagen til den afasiramtes og omgivelsernes forudsætninger og ønsker. Der tilbydes rådgivning til børn i familier, hvor én af de voksne har fået en hjerneskade. Denne ydelse kaldes Åben Rådgivning og foregår i et samarbejde med Hjerneskaderådgivningen, Center for Kommunikation.

Åben Rådgivning: Rådgivningen i forhold til det enkelte barn kan indeholde en vurdering af, om barnets problemer er af en art, så et andet og mere indgribende tilbud skal iværksættes.

1.3. Ene-undervisning - Afasi

På baggrund af afasitestens resultater og udredningen af borgerens ressourcer og ønsker, udarbejdes der en individuel undervisningsplan i samarbejde med den afasiramte. Undervisningsplanen fastsætter mål, undervisningsindhold og omfang af undervisningen, og der evalueres løbende. Der gives undervisning én eller flere gange ugentligt afhængig af afasitypen og borgerens mulighed for at kunne profitere af undervisningen. Undervisningstilbuddet afsluttes, når logopæden i samarbejde med den afasiramte konkluderer, at der ikke længere sker kompensation for de sproglige følger virkninger efter hjerneskaden, eller efter en vurdering af, om den fortsatte kommunikation kan styrkes i andet regi end efter Lov om Kompenserede Specialundervisning for Voksne.

Åben Rådgivning: Taleafdelingen tilrettelægger ene-undervisning én gang om måneden efter særligt udarbejdet undervisningsmateriale. Det kan være en model af hjernen, skriftligt undervisnings materiale m.v. Samtalerne med en fagperson omkring de vilkår, der er ændrede i barnets liv, har stor værdi.

1.4. Hold-undervisning – Afasi

Der tilbydes fruppeundervisning, når logopæden vurderer, at den afasiramte kan have sprogligt, socialt og personligt udbytte af at deltage. Det er en forudsætning, at de impressive kompetencer er nogenlunde intakte.

Afasigruppe-undervisning varer ca. 10 uger med undervisning én gang ugentligt i 2-3 timer. Der arbejdes med såvel fælles temaer tilpasset den enkeltes forudsætninger og behov som med individuelle opgaver.

EDB for Afasiramte er et kursustilbud, hvor der arbejdes med specielle computerprogrammer med relation til afasi. Den almindelige anvendelse af computeren med tekstbehandling og internetbrug genoptrænes i det omfang, de bevarede intellektuelle og kognitive kompetencer gør det muligt. Undervisningsvarigheden er ca. 10 uger á 2-3 timer.

Kursusdag for pårørende Kursusindholdet er information om hjernens funktionsmåde, hjerneskader, følger virkninger, reaktioner hos den ramte og de pårørende, sorg og krisebearbejdning og information om støtte- og behandlingsmuligheder og om brugerforeninger.

Åben Rådgivning: Smågrupper af søskende og børn fra forskellige familier kan få holdundervisning, når det vurderes, at samspillet mellem børn med fælles problemstillinger kan have positiv effekt. Undervisningsindholdet kan være emner omkring overtagelse af ansvar, reaktionsmåder på den hjerne-

skadede forældres ændrede personlighed mm. Barnets klassekammerater og lærere kan undervises i aspekter omkring hjerne og hjerneskade for at øge forståelsen for barnets ændrede familievilkår.

1.5. Teknisk bistand – Afasi

I forbindelse med et undervisningsforløb har den afasiramte mulighed for at få relevante kommunikationsprogrammer installeret på hjemmets computer. Således bliver der mulighed for at forberede og efterbehandle emner fra undervisningen.

Der kan arrangeres specielle tekniske løsninger med træningsprogrammer, tastatur og mus, hvis den senhjærneskadede har behov for det. Det kan ske i et samarbejde med Handicapteknologiafdelingen.

Andre kommunikationshjælpemidler som for eksempel Lightwriter og stemmeforstærker kan udlånes eller afprøves før bevilling fra hjemkommunen.

1.6. Andet/øvrige – Afasi

Taleafdelingen kan være behjælpelig med at knytte kontakt til relevante brugerforeninger og selvhjælpsgrupper. Det vil primært dreje sig om Hjernesa-gen og Hjærneskadeforeningen eller Handicapdrættens tilbud. Der kan også være tale om støtte til at opsøge tilbud i hjemkommunen.

2. Dysartri

2.1. Undersøgelse m.v. - Dysartri

Dysartri er en talemotorisk dysfunktion forårsaget af en neurologisk lidelse i centralnervesystemet. Én følge af lidelsen er nedsat bevægelighed og sensibilitet i artikulationsmuskulaturen og måske nedsat vejrtrækningsfunktion.

Ikke-progredierende dysartri opstår efter blodprop, hjerneblødning eller anden pludselig opstået hjerneskade.

Progredierende dysartri kan være en følge af neurologiske lidelser som Parkinsons Sygdom, Sclerose, Amyotrofisk Lateral Sclerose, hjernetumorer m. fl.

De dysartriske talevanskeligheder kan være medfødte, bl.a. som en følge af spastisk lammelse.

Når Center for Kommunikation modtager en henvisning om bistand til en borger med dysartri, gennemføres en logopædisk udredning på baggrund af standardiserede og internationalt anerkendte tests. Der indhentes relevante oplysninger fra samarbejdspartnere, og rådgivning og vejledning og et evt. undervisningsforløb tilrettelægges på grundlag af den samlede udredning.

Center for Kommunikation følger vejledningerne fra Danske Tale- Høre- Synsinstitutioner om udredning af dysartri.

Ved de progredierende dysartriformer vil der løbende blive foretaget revurderinger af vanskelighedernes art og omfang for at kunne tilbyde borgeren den optimale kompensation.

2.2. Rådgivning m.v. – Dysartri

Der tilbydes rådgivning og vejledning til familier, netværk og forskellige faggrupper i pleje- og behandler-systemerne. Formålet med rådgivningen er, at kommunikationen mellem den dysartriramte og omgivelserne skal være så optimal som muligt for alle parter.

2.3 Ene-undervisning - Dysartri

Der gives logopædisk undervisning i afspænding, vejrtrækningsøvelser, mundmotoriske øvelser, øvelser for ansigtsmuskulaturen og i stemmeøvelser. Når der er mulighed for det, samarbejdes der med kommunale fagpersoner for at opnå størst mulig effekt af øvelsesprogrammet.

Undervisningstilbuddet afsluttes, når logopæden i samarbejde med borgeren konkluderer, at der ikke længere kan kompenseres for talevanskelighederne.

For borgere med progredierende lidelser, f.eks. ALS, kan der indgås andre aftaler.

2.4. Holdundervisning – Dysartri

Der kan i mindre omfang oprettes holdundervisning af grupper af borgere med samme medicinske diagnose eller nogenlunde samme problemstilling. Formålet med gruppeundervisning er, at borgeren sammen medigestillede får mulighed for at udvikle sine kommunikative kompetencer samt udveksle viden og erfaring om andre former for kommunikation.

2.5. Teknisk bistand - Dysartri

Center for Kommunikation tilbyder teknisk bistand til personer med dysartri. Det kan være udlån af stemmeforstærkere, Lightwritere, udpegningsmateriale, talemaskine eller andet kommunikationsudstyr i en afprøvningsperiode. Det kan også være længerevarende afprøvning før ansøgning til kommunen om varigt kommunikationshjælpemiddel.

2.6. Andet / øvrige – Dysartri

Der kan hjælpes med kontakt til brugerforeninger eller lokalafdelinger af patientforeninger.

3. Stemmevanskeligheder

3.1. Undersøgelse m.v. – Stemmevanskeligheder

Borgeren henvises almindeligvis til Center for Kommunikation fra privatpraktiserende halslæger eller fra Regionshospitalernes øre-næsehalsafdelinger. Borgeren kan også selv henvende sig og anmode om en logopædisk vurdering af stemmen. Den logopædiske undersøgelse sammenholder de lægelige fund med de objektive stemmefunktionsprøver og de subjektive gener. I stemmeundersøgelsen implementeres borgerens stemmekrav i hverdagen.

Center for Kommunikation følger Danske Tale- Høre- Synsinstitutioners vejledning i udredning og undervisning af stemmelidelser.

3.2. Rådgivning m.v. – Stemmevanskeligheder

Ved permanente stemmelidelser kan Taleafdelingen tilbyde rådgivning og vejledning til borger, familie, arbejdsplads og netværk med henblik på god kommunikation og evt. henvise til andre relevante behandlere. Rådgivningen kan gælde for en længere periode med sporadisk kontakt i form af et fagligt sparringsforum.

3.3. Eneundervisning – Stemmevanskeligheder

Der tilbydes eneundervisning én til to gange ugentlige efter behov. Undervisningsforløbet strækker sig typisk over 10-15 timer. Den individuelle undervisningsplan indeholder relevante øvelser vedrørende stemmefunktion, mimik, artikulation, vejrtrækningsfunktion, afspænding, kropssprog og stemmekrav i det daglige liv set i forhold til personligheden og det helt individuelle kommunikationsbehov.

3.4. Holdundervisning – Stemmevanskeligheder

Taleafdelingen kan tilbyde holdundervisning ved særlige stemmediagnoser. Der kan være fælles problemstillinger ved bl.a. diagnoseerne fonasteni og reccurensparese, som med fordel kan bearbejdes ved gruppeundervisning som supplement til eneundervisning.

3.5. Teknisk bistand – Stemmevanskeligheder

Ved utilstrækkelig stemmefunktion kan det være nødvendigt at finde tekniske hjælpemidler, så de arbejdsmæssige og de private stemmekrav kan honoreres. Det kan handle om borgere i den terminale fase, der har brug for at kunne kommunikere med de nærmeste.

Taleafdelingen tilbyder udredning og afprøvning af stemmetekniske hjælpemidler.

3.6. Andet/øvrige – Stemmevanskeligheder

4. Laryngectomi

4.1. Undersøgelse m.v. – Laryngectomi

Efter en operativ fjernelse af strubens muskler, oftest på grund af kræft, er det ikke muligt at frembringe stemme på almindelig vis. Kommunikationen vil ske skriftligt eller med forskellige kommunikationshjælpemidler. En logopædisk undersøgelse vil afklare, hvilke strategier der skal iværksættes for at kommunikationen skal blive så optimal som mulig.

4.2. Rådgivning m.v. –Laryngectomi

Forud for det operative indgreb, hvor struben fjernes, har der været besøg i hjemmet af konsulenten for de laryngectomerede. Konsulenten er selv laryngectomeret, og derfor har han alle muligheder for at kunne bibringe livsmod og initiativ til alternativ stemmebrug.

4.3. Eneundervisning – Laryngectomi

Taleafdelingen tilbyder undervisning i frembringelse af oesophagusstemme. Lyden fremkaldes ved at presse en portion luft ned i spiserøret for straks derefter at lave lyd på den udadgående luftstrøm. Lyden forlænges, og efterhånden artikuleres der på lyden og småord kan dannes. Ved målrettet indsats vil man kunne nå til at kunne kommunikere i små sætninger med en lidt lav stemmestyrke.

Hvis man ved operationen har fået isat taleprotese, tales der umiddelbart ved hjælp af luftstrømmen fra lungerne, når der dannes lukke med en finger ved stomaet.

Der kan være mulighed for at anvende en "Free-hands" taleprotese. De fleste borgere får udleveret en vibrator på sygehuset efter operationen. Hvis logopæden og borgeren sammen vurderer, at vibratoren vil blive et varigt kommunikationshjælpemiddel, sættes der i eneundervisningen på temaer som bedste transmissionssted, tæt kontakt, let tryk og passende ytringer.

4.4 Hold-undervisning – Laryngectomi

Der tilbydes gruppeundervisning én eftermiddag to gange om foråret og to gange om efteråret. Nyopererede har her mulighed for at møde "erfarne laryngectomerede".

Der undervises blandt andet i elementer som luftindtag, vejtrækning, taletempo, artikulation, prosodi, pauser, øjenkontakt, mimik og kropsholdning.

Der er mulighed for drøftelser om, hvordan det sociale liv har ændret sig, hvordan arbejdslivet måske kan klares med forståelse fra ledelse og kolleger, hvordan ægtefælle og familie tackler de ændrede livsvilkår, og om hvordan borgeren selv lever med kræftdiagnosen.

Én gang om året tilbydes en kursusdag for laryngectomerede og deres pårørende fra de tidligere Ringkøbing og Viborg amter. Her er fokus på vidensformidling om laryngectomi, socialt samvær og for eksempel information om vigtigheden af god kost, motion og idræt, natur- og kulturoplevelser mm. i forbindelse med de ændrede livsvilkår.

4.5 Teknisk Bistand – Laryngectomi

Taleafdelingen tilbyder teknisk bistand ved anvendelse af vibrator, stemmeforstærker, Lightwriter og andre hjælpemidler, hvis borgeren har behov herfor.

4.6 Andet/øvrige – Laryngectomi

Dansk Landsforening for Laryngectomerede har en lokalafdeling i de tidligere Ringkøbing og Viborg amter. Der afholdes ca. tre arrangementer om året for laryngectomerede og deres pårørende.

Logopæderne fra taleafdelingerne deltager i disse møder og opfordrer de nyopererede til at deltage. Derved får borgerne mulighed for at inspireres af andre til at se nye muligheder for udfoldelse på trods af et svært kommunikationshandicap.

5. Stammevanskeligheder

5.1. Undersøgelse m.v. – Stamme-vanskeligheder

Når den voksne person, der stammer, henvender sig til Taleafdelingen med ønske om hjælp til bedre kommunikation, foretages der en undersøgelse efter de retningslinier, der er udarbejdet af Dansk Videncenter for Stammen, og som er vedtaget i Danske Tale- Høre- Synsinstitutioner.

Borgeren har oftest modtaget stammeundervisning i skolen. Han er næsten altid i stand til at beskrive egen stammen og stammens sammenhænge og konsekvenser. Stammeundersøgelsen kan måske vise, at stammen optræder sammen med andre handicaps, og at undervisningsmulighederne skal ses i relation hertil.

5.2. Rådgivning m.v.- Stamme-vanskeligheder

Voksne personer, der stammer, kan henvende sig med ønsket om rådgivning og vejledning på flere forskellige tidspunkter i livsforløbet.

Taleafdelingen tilbyder rådgivning under uddannelse, hjælp i forbindelse med ansøgning om forlænget eksaminationstid ved mundtlig eksamen og information om stammen til uddannelsesinstitutionernes personale og til kammerater.

5.3. Ene-undervisning – Stamme-vanskeligheder

Taleafdelingen tilbyder eneundervisning. Her afdækkes stammen og dens konsekvenser for borgerens kommunikationsmuligheder og udfoldelsesmuligheder. Der arbejdes i undervisningen med forskellige stammeteknikker og med samtaleteknik. Pjecer, bøger og stammevideoer præsenteres.

5.4. Hold-undervisning – Stamme-vanskeligheder

Efter en passende periode med eneundervisning kan der eventuelt tilbydes gruppeundervisning. Denne arrangeres om aftenen én gang om ugen og forløbet er på 8-10 gange.

Taleafdelingen tilbyder i samarbejde med PPR-talekonsulent et 2-dages internat for børn, der stammer. Taleafdelingens logopæder og talekonsulenten visiterer til tilbuddet, som udover undervisning også indeholder samtaler med forældrene. Faglig medarbejder fra ViSH medvirker ved afholdelse af kurserne.

5.5. Teknisk bistand – Stamme-vanskeligheder

Taleafdelingen tilbyder information om forskellige tekniske løsninger i forsøg på mindskelse af stammen.

"Delayed Auditive Feedback", DAF, "SpeechEasy" og andre produkter er på markedet, men der kan ikke påvises entydig positiv effekt af anvendelsen generelt.

5.6. Andet/øvrige – Stamme-vanskeligheder

Logopæderne fra Taleafdelingen kan tilbyde at deltage i brugerforeningsarrangementer, hvis det er relevant for undervisning eller rådgivning af borgeren.

6. Læse-stave-vanskeligheder

6.1. Undersøgelse m.v. –Læse-stave-vanskeligheder

Der tilbydes læse-staveundersøgelse i forbindelse med voksne med svære læse-staveproblemer. Undersøgelsen foretages på baggrund af ordblindetest. Undersøgelsen foregår i tæt samarbejde med Handicapteknologiafdelingen.

6.2. Rådgivning m.v. –Læse-stave-vanskeligheder

På baggrund af læseundersøgelsen ydes der rådgivning til den ordblinde borger og efter aftale til relevante fagpersoner om, hvilke muligheder og begrænsninger ordblindetestens standpunkt giver.

I nogle tilfælde kan der foreslås undervisning på VUC, mens det i andre tilfælde vurderes, at vanskelighederne er væsentlige og varige. I de sidste tilfælde afprøver Handicapteknologiafdelingen konkrete, relevante IT-hjælpe midler, og der kan ansøges om scanner, scannerpen, tekstgenkendelsesprogram og syntetisk tale efter Lov om Social Service.

6.3. Ene-undervisning – Læse-stave-vanskeligheder

6.4. Hold-undervisning – Læse-stave-vanskeligheder

Taleafdelingen tilbyder gruppeundervisning i anvendelse af IT-rygsæk, i brugen af www.adgangforalle.dk m.m.

6.5. Teknisk bistand – Læse-stave-vanskeligheder

Teknisk bistand til ordblinde kan ydes i et samarbejde mellem Taleafdelingen og Handicapteknologifdelingen.

6.6 Andet/øvrige – Læse-stave-vanskeligheder

8. Kompetenceudvikling

8.1. Undersøgelse m.v. – Kompetenceudvikling (Taleafdelingen)

8.2. Rådgivning m.v. – Kompetenceudvikling (Taleafdelingen)

Der kan tilbydes faglig rådgivning og vejledning til familier, til netværk, til personalegrupper og til behandlere omkring borgere, der modtager ydelser fra Taleafdelingen. Rådgivning kan også gives til faggrupper omkring generelle problemstillinger og emner af logopædisk art.

8.3. Ene-undervisning – Kompetenceudvikling (Taleafdelingen)

Der kan i specielle tilfælde tilbydes eneundervisning af pårørende eller nærtstående, hvis det har relevans for en borger, der er tilknyttet Taleafdelingen.

8.4. Hold-undervisning - Kompetenceundervisning (Taleafdelingen)

Grupper af fagpersonale på institutioner og i kommuner, elever og lærere på skoler og institutioner, familier og netværk kan tilbydes undervisning i de logopædiske delområder, der vedrører Taleafdelingens ydelser.

8.5. Teknisk bistand – Kompetenceudvikling (Taleafdelingen)

8.6. Andet/øvrige – Kompetenceudvikling (Taleafdelingen)

Hjerneskerådsvning:

1. Børn med erhvervet hjerneskerade (0-18 årige)

1.1 undersøgelse m.v.

Når et barn får en hjerneskerade, vil der være mange instanser og fagpersoner involveret i rehabilitering og undervisning såvel under sygehusindlæggelsen som i efterforløbet.

I Herning Kommune er oprettet et Hjerneskeradeteam for børn i PPR-regi. Formålet med teamet er at sikre barnet og familien en koordineret og sammenhængende indsats af høj faglig kvalitet. Det er teamets opgave at sørge for udredning af det hjerneskeradede barn med henblik på det videre forløb. En af hensigterne med teamet er, at familien får tilbudt en kontaktperson, der kan samle alle informationer og være bindeled mellem familie og fagpersoner.

1.2. Rådsvning m.v.

Hjerneskeradsvningen deltager i Herning kommunes Hjerneskeradeteam for børn og tilbyder herigennem rådsvning og vejledning til familier og relevante faggrupper. Center for Kommunikation medvirker omkring et hjerneskeradede barns overgang fra børneneuroteamet til et tilbud i voksenregi.

Rådsvning og vejledning tilbydes også til borgere i de kommuner, Center for Kommunikation har kontrakt med.

1.3. Ene-undervisning

Kommunerne har undervisningsforpligtelsen af et barn med erhvervet hjerneskerade. Kun i enkeltstående, komplicerede tilfælde kan kommunen anmode om bistand hos Center for Kommunikation. Bistanden kan også gives som undervisning og vejledning til det personale, der skal forestå genoptræning af barnet med for eksempel træningsmaterialet HOT.

1.4. Holdundervisning

Hjerneskeradsvningen tilbyder pårørendekurser til forældre til børn med erhvervet hjerneskerade. I Herning Kommune formidles undervisningen via Hjerneskeradeteamet for børn.

Undervisningen målrettes gruppens aktuelle behov men indeholder typisk orientering om hjernen, hjernens funktionsmåde, hjerneskeradens

betydning for barnets videre udvikling og sorg- og krisebearbejdning.

1.5 Teknisk Bistand

1.6. Andet/øvrige

2. Voksne med erhvervet hjerneskade (ekskl. UPS-kursus)

2.1. Undersøgelse m.v.

Målgruppen er personer med let til middelsvær hjerneskade. Der må ikke være andre konkurrerende primærdiagnoser, der kan være til hindring for udbytte af bistand fra Hjerneskaderådgivningen (psykiatrisk lidelse eller aktuelt misbrug). Personer med sclerose kan indgå i målgruppen.

Der optages anamnese og foretages en udredning af helhedssituationen, oftest på baggrund af en foreliggende neuropsykologisk undersøgelse. Den individuelle samtale med borgeren om ønsker og behov danner baggrund for visitationen. Vurderes det her, at et forløb kan begrænse virkningerne efter hjerneskaden, iværksættes forløb i Hjerneskaderådgivningen.

2.2 Rådgivning m.v.

Der tilbydes rådgivning i forhold til vanskelighederne. Det kan typisk dreje sig om svigtende overblik over hverdagens gøremål, initiativløshed, så det kan være vanskeligt at komme i gang med aktiviteter eller arbejdsfunktioner, eller det kan dreje sig om kontakt til arbejdsgiver, sagsbehandlere, jobkonsulenter eller uddannelsesinstitutioner.

2.3. Ene-undervisning

Hjerneskaderådgivningen tilbyder et individuelt undervisnings-forløb, hvis der er specielle kognitive vanskeligheder. Det kan for eksempel handle om hukommelses- eller opmærksomhedsproblemer.

2.4. Holdundervisning

Der udbydes et gruppeundervisningsforløb over 6-8 uger med 3 timers undervisning én gang ugentligt. Forløbene er målrettet personer med lette til middelsvære hjerneskader, som har begrænsede ressourcer i forhold til mestring og udholdenhed.

Indholdet er information om sociale forhold og muligheder for støtte til jobfastholdelse eller fritidsaktiviteter, information om hjernens funktionsmåde og om hjerneskaders følger, om patientforeninger og aktivitetstilbud. Der undervises i strategier, der kan medvirke til at begrænse de kognitive, sociale og personlighedsmæssige følgevirkninger, skaden har medført.

2.5. Teknisk bistand

I forbindelse med et undervisningsforløb kan borgeren få installeret relevante træningsprogrammer på hjemmets computer. Derved er der mulighed for at forberede og efterbehandle emner fra undervisningen. Der kan eksempelvis være tale om programmet Cognisoft, der træner specifikke kognitive udfald. Programmet kan lånes i en begrænset periode. Der kan også være tale om hjælp til at kunne betjene forskellige programmer på computeren igen, f.eks. mail-funktionen.

2.6. Andet / øvrige

3. UPS-kursus – Undervisning af Personer med Senhjerneskade

3.1. Undersøgelse m.v.

Hjerneskaderådgivningen foretager en pædagogisk udredning af borgeren før visitering til UPS-kursus.

Der vurderes for fysiske funktionsnedsættelser, sproglige vanskeligheder og for kognitive forstyrrelser og personlighedsændringer. Det kan dreje sig om ændringer i opmærksomhed, hukommelse, koncentration og overblik. Der kan være tale om initiativløshed, opfarethed, tab af situationsfornemmelse, svigtende forståelse for humor og svigtende evne til omsorg for andre. Der arrangeres midtvejssamtaler med de pågældende sagsbehandlere, hvor undervisningsforløbet evalueres, og det videre forløb driftes.

3.2. Rådgivning m.v.

Hjerneskaderrådgivningen tilbyder rådgivning til familie, samarbejdspartnere og sagsbehandlere, hvis der i kursusforløbet opstår behov herfor. Det kan være relevant i de tilfælde, hvor tilbagevenden til job på særlige vilkår kan komme på tale, eller hvor der iværksættes en arbejdsprøvning. Rådgivningen kan indeholde en beskrivelse af fremmøde, graden af aktivitet, udtrætning, smertepåvirkning og de kognitive funktioner.

3.3 Eneundervisning

Der kan udarbejdes et individuelt undervisningsprogram som supplement til gruppeundervisningsforløbet. I den ofte komplekse problemstilling kan borgeren have behov for speciel træning af mistede funktioner.

3.4. Holdundervisning

Et UPS-gruppeundervisningsforløb strækker sig over 15 uger med 10 ugentlige timer fordelt på 3 dage á 3-4 timer. Et overordnet mål for undervisningen er at give borgeren øget erkendelse af hjerneskadens konsekvenser, fremme accept af de nye livsvilkår, opnå den optimale tilknytning til arbejdsmarkedet og give redskaber til at opnå en hverdag med livskvalitet. Indholdet er kognitiv undervisning, træning med EDB, praktisk/fysisk undervisning, ADL, kreativ undervisning, individuelt arbejde, psykoeducation (herunder er emner som f.eks. hjernens opbygning og funktion, følger efter hjerneskadet samt mulige reaktioner på og tackling af stress), samvær med andre ligestillede og rådgivning i forhold til fremtidsmuligheder.

Der kan afholdes netværksmøder omkring den enkelte kursist med deltagelse af f.eks. familie, naboer, fritidskontakter, sagsbehandlere, repræsentanter fra arbejdsplads og støttepersoner.

3.5. Teknisk bistand

I forbindelse med et undervisningsforløb kan borgeren få relevante træningsprogrammer installeret på hjemmets computer. Derved bliver der mulighed for at forberede og efterbehandle emner fra undervisningen. Der kan også være tale om at få hjælp til igen at kunne betjene f.eks. mailfunktion.

3.6. Andet / øvrige

4. Åben rådgivning til børn med hjerneskadet forælder (0-18 årige)

4.1. Undersøgelse m.v.

Hjerneskaderådgivningen tilbyder støtte til børn i familier, hvor én af forældrene har fået en hjerneskade. Henvendelsen om støtte og rådgivning kan komme fra familien, fra Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning, fra genoptræningsinstitutioner eller fra personer tilknyttet Hjerneskaderådgivningen.

4.2 Rådgivning m.v.

Rådgivningen i forhold til det enkelte barn kan indeholde en vurdering af, om barnets problemer er af en art, så et andet og mere indgribende tilbud skal iværksættes.

4.3 Ene-undervisning

Hjerneskaderådgivningen tilrettelægger eneundervisning én gang om måneden efter særligt udarbejdet undervisningsmateriale. Det kan være en model af hjernen, skriftligt undervisningsmateriale m.v.

Samtalerne med en fagperson omkring de vilkår, der er ændrede i barnets liv, har stor værdi.

4.4 Hold-undervisning

Smågrupper af søskende og børn fra forskellige familier kan få holdundervisning, når det vurderes, at samspillet mellem børn med fælles problemstillinger kan have positiv effekt. Undervisningsindholdet kan være emner omkring overtagelse af ansvar, reaktionsmåder på den hjerneskadede forældres ændrede personlighed mm. Barnets klassekammerater og lærere kan undervises i aspekter omkring hjerne og hjerneskade for at øge forståelsen for barnets ændrede familievilkår.

4.5. Teknisk Bistand

4.6. Andet / øvrige

5. Pårørende til voksne med erhvervet hjerneskade

5.1 Undersøgelse m.v.

Efter henvisning afholdes en samtale med den pårørende. Her afdækkes det, hvilke behov for støtte de pårørende har. Pårørende kan, ud over ægtefælle og børn, være søskende, forældre, en nær ven / veninde, nabo eller kollega.

5.2 Rådgivning m.v.

Hjerneskaderådgivningen tilbyder rådgivning til pårørende om, hvor og hvordan der indhentes information om hjælp og støtte i den ændrede livssituation. Det kan handle om hjemmehjælp, hjemmevejleder, ledsageordning, hjælpemidler, kommunikationshjælpemidler, fysisk genoptræning, intellektuel genoptræning, ADL og forhold vedrørende den økonomiske situation.

5.3. Ene-undervisning

I ene-undervisning tilbydes undervisning i strategier for, hvordan den pårørende fortsat kan prioritere rollen som ægtefælle frem for at påtage sig pasnings- og plejroller. Der kan arbejdes med sorg og kriseproblematikker, og der kan undervises i, hvordan den pårørende og den ramte sikrer, at børnene i hjemmet får de optimale opvækstmuligheder under de givne forudsætninger.

5.4. Hold-undervisning

Der udbydes et kursusforløb for pårørende af en varighed af 6-8 uger. Der undervises én aften om ugen i 2½ time. Undervisningsindholdet kan bl.a. være hjernens opbygning og funktion, primære og sekundære følgevirkninger, kriseforløb og bearbejdning, stress og coping, ændret seksualitet og orientering i relevante dele af sociallovgivningen.

Kurset tilrettelægges efter det enkelte holds behov og ønsker. Kursusdeltagerne støttes i at fortsætte efter kursusafslutning som selvhjælpsgruppe for at vedligeholde et værdifuldt fællesskab af ligestillede. I den forbindelse kan en medarbejder fra Hjerneskaderådgivningen deltage i startfasen.

5.5. Teknisk bistand

5.6. Andet / øvrige

6. Kompetenceudvikling

6.1. Undersøgelse m.v.

6.2. Rådgivning m.v.

Der tilbydes rådgivning og vejledning til personalegrupper og netværk i håndtering af de vanskeligheder, den senhjerneskadede har fået i forbindelse med sygdom eller ulykke. Det kan dreje sig om medarbejdere fra hjemmeplejen, fra institutioner eller skoler, fra sundhedscentre og aktivitetstilbud og fra familier og sociale netværk.

6.3. Eneundervisning

6.4. Holdundervisning

6.5. Teknisk bistand

6.6. Andet / øvrige

Handicapteknologifdelingen:

1. IT til læse-stavehæmmede

1.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – IT til læse-stavehæmmede

Undersøgelse i forbindelse med voksne personer med svære læsestaveproblemer foregår i et tæt samarbejde mellem Taleafdelingen, som foretager de nødvendige læse-stavetest og Handicapteknologifdelingen, som konkret afprøver særlige IT-hjælpemidler til borgeren.

Afdækningen af problemfelter foregår i et tæt samarbejde med borgeren, uddannelsessted og / eller arbejdssted. Det er vigtigt at få afdækket, hvilken form for hjælp, der i de konkrete situationer er behov for.

1.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – IT til læse-stavehæmmede

Der rådgives om undervisningsmuligheder og hjælpemidler. Der rådgives direkte til borgeren, og, hvis denne ønsker det, også til pårørende, uddannelsessted og arbejdsplads.

På børneområdet forventes kommunernes PPR-rådgivningerne selv at råde over denne kompetence, men i samarbejde med Center for Undervisningsmidler (tidligere Amtscentralen) udbydes en del kurser på området.

1.3. Ene-undervisning – IT til læse-stavehæmmede

Undervisning i brug af IT-hjælpemidler er ofte ene-undervisning med et konkret formål, dels fordi hjælpemidlerne sjældent bevilges på samme tidspunkt og dels fordi den enkeltes forudsætninger er meget forskellige. Der er som hovedregel tale om en undervisningsindsats i et omfang af 5-10 timer i forbindelse med en nybevilling.

1.4. Hold-undervisning – IT til læse-stavehæmmede

Efter behov tilbydes i samarbejde med Taleafdelingen opfølgningsworkshops til borgere, som har fået bevilget udstyr via CFK.

1.5. Teknisk bistand – IT til læse-stavehæmmede

Der gives teknisk bistand i forbindelse med udstyr bevilget og udlånt fra CFK. Det forventes som hovedregel, at udstyret indleveres og afhentes af borgeren selv. Der er en del gråzoneproblematikker på området, da selve computeren oftest er borgerens egen eller er udlånt efter anden lovgivning, f.eks. LAB-loven, eller bevilget via SU-styrelsen.

1.6. Andet/øvrige – IT til læse-stavehæmmede

Forespørgsler i forbindelse med flytning, skift af uddannelsessted mv.

2. IT til tale - hjerneskadede

2.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – IT til tale-hjerneskadede

Undersøgelse i forbindelse med voksne personer med sprogvanskeligheder eller hjerneskade sker i et tæt samarbejde med Taleafdelingen og Hjerneskaderådgivningen. Disse afdelinger foretager den første afdækning, hvorefter Handicapteknologiafdelingen konkret afprøver om særlige informations-teknologiske hjælpemidler kan afhjælpe nogle af borgerens vanskeligheder.

Afdækningen af problemfelter foregår i et tæt samarbejde med borgeren, pårørende og plejepersonale mv. Det er vigtigt at få afdækket borgerens samlede livssituation for at kunne komme med relevante forslag til kommunikationshjælpemidler.

På førskoleområdet sker undersøgelse og afdækning i tæt samarbejde med forældre og personale på PPR-kontorer, specialbørnehaver og døgninstitutioner mv. For børneområdets vedkommende henvises til vores Datateks-projekt

2.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – IT til tale-hjerneskadede

Der rådgives om undervisningsmuligheder og hjælpemidler. Der rådgives direkte til borgeren, og hvis denne ønsker det, også til pårørende, uddannelsessted og arbejdsplads.

2.3. Ene-undervisning – IT til tale-hjerneskadede

Undervisning i brug af et bevilget IT-kommunikationshjælpemiddel eller et hjælpemiddel, som er ved at blive afprøvet. Ene-undervisning har som hovedregel et helt konkret formål fastlagt i samarbejde med borgeren, pårørende eller plejepersonale.

Længerevarende ene-undervisningsforløb til denne gruppe kan eventuelt varetages af Taleafdelingen eller Hjerneskaderådgivningen.

2.4. Hold-undervisning – IT til tale-hjerneskadede

UPS-hold (Undervisning af personer med senhjerneskade) gennemføres af Hjerneskaderådgivningen to gange om året.

Hvert forløb er på ti uger, og i gennemsnit er der IT-undervisning én gang om ugen i disse ti uger.

Næsten alle UPS-kursister modtager IT-undervisning, som tilrettelægges individuelt, og gennemføres i hold.

2.5. Teknisk bistand – IT til tale-hjerneskadede

Der gives teknisk bistand i relation til igangværende undervisning og i forbindelse med udstyr bevilget og udlånt fra CFK. Det forventes som hovedregel, at udstyret indleveres og afhentes af borgeren eller pårørende. Der er en del gråzoneproblematikker på området, da selve computeren oftest er borgerens egen.

2.6. Andet/øvrige – IT til tale-hjerneskadede

Opgaver i relation til udstyr, som ikke anvendes mere, flytning til anden kommune, flytning til plejehjem etc.

3. IT til hørehæmmede

3.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – IT til hørehæmmede

IT-opgaverne i relation til hørehæmmede har især rettet sig mod brug af teksttelefon (skrivetelefon), herunder den nye webbaserede tjeneste.

Desuden har afdelingen enkelte sager om brug af smartphones og / eller alternative kommunikationshjælpemidler.

Opgaven løses normalt efter henvendelse fra Høreafdelingen. Handicapteknologiafdelingen har en medarbejder, som kan en del tegnsprog.

3.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – IT til hørehæmmede

Der rådgives om undervisningsmuligheder, hjælpemidler og de nyeste webbaserede kommunikationsmuligheder samt brug af mobiltelefoner og PDA'ere mv. Der rådgives direkte til borgeren, og hvis denne ønsker det, også til pårørende, uddannelsessted og arbejdsplads.

3.3. Ene-undervisning – IT til hørehæmmede

Undervisning i brug af en bevilget teksttelefon eller et andet IT-kommunikationshjælpemiddel. Ene-undervisningen har som hovedregel et helt konkret formål fastlagt i samarbejde med borgeren.

3.4. Hold-undervisning – IT til hørehæmmede

3.5. Teknisk bistand – IT til hørehæmmede

Der gives teknisk bistand i relation til udstyr udlånt via Center for Kommunikation. Fejl relateret til teksttelefoner henvises dog til TDC's Handicapservice, som har en forsyningspligt på området.

3.6. Andet/øvrige – IT til hørehæmmede

Opgaver i relation til udstyr, som ikke anvendes mere, flytning til anden kommune, flytning til plejehjem etc.

4. IT til synshæmmede

4.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – IT til synshæmmede

Undersøgelse / afdækning i forbindelse med ansøgninger om IT-hjælpemidler til blinde og svagsynede borgere sker i et samarbejde mellem Synsafdelingen og Handicapteknologiafdelingen.

Afdækningen af problemfelter foregår naturligvis også i et samarbejde med borgeren og dennes nærmeste. Det er vigtigt, at muligheder og behov står i et realistisk forhold til hinanden.

På folkeskoleområdet sker undersøgelse og afdækning i et tæt samarbejde mellem lærere og synskonsulent. Desuden tilbydes konkret afprøvning i Handicapteknologiafdelingen.

4.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – IT til synshæmmede

Der rådgives om hjælpemidler og undervisningsmuligheder. Der rådgives direkte til borgeren, og hvis denne ønsker det, også til pårørende, uddannelsessted og arbejdsplads.

På førskole- og skoleområdet retter rådgivningen sig også mod forældre, pædagoger, lærere etc.

4.3. Ene-undervisning – IT til synshæmmede

Undervisning i brug af IT-hjælpe midler er oftest eneundervisning med det konkrete formål at sætte borgeren i stand til at betjene nybevilget udstyr.

Ved bevilling af forstørrelsesprogram gives ca. 10 timers eneundervisning.

Ved bevillinger af IT-systemer med brug af scanner, syntetisk tale og skærmlæser (Jaws) er behovet for undervisning betydeligt større. Typisk gives 40-60 timers ene-undervisning. Til denne undervisning bestilles normalt ekstern edb-blindelærer.

4.4. Hold-undervisning – IT til synshæmmede

Holdundervisning i brug af forstørrelsesprogrammet Zoomtekst gennemføres efter behov, typisk en gang om året. Desuden gennemføres temadage / workshops for mere erfarne brugere nogle gange om året.

4.5. Teknisk bistand – IT til synshæmmede

Der gives teknisk bistand i relation til igangværende undervisning og i forbindelse med udstyr bevilget og udlånt fra CFK. Udstyr til blinde og svagsynde er som hovedregel bevilget som udlån, jf. Lov om Social Service §§ 112-113.

4.6. Andet/øvrige – IT til synshæmmede

Opgaver i relation til udstyr, som ikke anvendes mere, flytning til anden kommune, flytning til plejehjem etc.

5. IT til bevægelseshandicappede

5.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – IT til bevægelseshandicappede

Undersøgelse/afdækning i forbindelse med ansøgninger om IT-hjælpe midler til bevægelseshæmmede sker i et samarbejde mellem Handicapteknologi afdelingen og pædagoger i specialbørnehaver, lærere i specialklasserækker, sagsbehandlere i kommunernes jobcentre, kommunale terapeuter osv.

Afdækningen af problemfelter foregår naturligvis også i et tæt samarbejde med borgeren og dennes nærmeste. Det er vigtigt, at muligheder og behov står i et realistisk forhold til hinanden.

5.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – IT til bevægelseshandicappede

Der rådgives om hjælpemidler og undervisningsmuligheder. Der rådgives direkte til borgeren, og hvis denne ønsker det, også til pårørende, uddannelsessted og arbejdsplads.

På førskole-, på folkeskoleområdet og i ungdomsuddannelserne retter rådgivningen sig også mod pædagoger, lærere osv.

5.3. Ene-undervisning – IT til bevægelseshandicappede

Undervisning i brug af IT-hjælpemidler til bevægelseshæmmede er oftest eneundervisning med det konkrete formål at sætte borgeren i stand til at betjene ny-bevilget udstyr eller for at lære borgeren kompenserende teknikker på eksisterende udstyr.

5.4. Hold-undervisning – IT til bevægelseshandicappede

Holdundervisning til bevægelseshæmmede i brug af Internet og email mm vil kunne oprettes, hvis behovet opstår.

5.5. Teknisk bistand – IT til bevægelseshandicappede

Der gives teknisk bistand i relation til igangværende undervisning og iforbindelse med udstyr bevilget og udlånt via CFK. Det forventes som hovedregel, at udstyret indleveres og afhentes af borgeren, pårørende eller døgninstitution. Der er en del gråzoneproblematikker på området, da selve computeren oftest er borgerens egen eller er bevilget efter forbrugsgodereglerne, jf. lov om social service §113.

For borgere med hurtigt progredierende sygdomme som Amyotrofisk Lateral Sclerose (ALS) er der som hovedregel tale om udstyr udlånt fra CFK. I disse sager vil Handicapteknologiafdelingen oftest både afhente og bringe udstyr i forbindelse med reparationer.

5.6. Andet/øvrige – IT til bevægelseshandicappede

Opgaver i relation til udstyr, som ikke anvendes mere, flytning til anden kommune, flytning til plejehjem etc.

6. IT til øvrige handicapgrupper

6.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – IT til øvrige handicapgrupper

Øvrige handicapgrupper dækker over personer med diagnoser som autisme, ADHD, Asberger eller Tourette, samt enkelte meget sjældne diagnoser, jf. diagnoselisten på www.csh.dk.

Undersøgelse/afdækning i forbindelse med IT-baserede undervisnings- og -hjælpe midler til personer med ovennævnte diagnoser sker i et samarbejde mellem Handicapteknologi afdelingen og pædagoger i specialbørnehaver, lærere i specialklasserækker, kommunale terapeuter osv.

Afdækningen af problemfelter foregår naturligvis også i et tæt samarbejde med borgeren og dennes nærmeste.

6.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – IT til øvrige handicapgrupper

Der rådgives om hjælpemidler og undervisningsmuligheder. Der rådgives direkte til borgeren, og hvis denne ønsker det, også til pårørende, uddannelsessted og arbejdsplads. Rådgivningen gives som hovedregel i et tæt samarbejde med fagpersoner på PPR-kontorer, i børnepsykiatrien osv. På førskole-, på folkeskoleområdet og i ungdomsuddannelserne retter rådgivningen sig også mod pædagoger, lærere osv.

6.3. Ene-undervisning – IT til øvrige handicapgrupper

Ene-undervisning vil i nogle sager skulle gives både til borgeren og til dennes daglige kontaktperson (vil i så fald også blive registreret som kompetenceudvikling), til en lærer eller til forældrene. Målet er oftest at sætte borgeren i stand til at betjene ny-bevilget udstyr eller at lære at ham/hende at bruge standard IT-løsninger til kompenserende formål.

6.4. Hold-undervisning – IT til øvrige handicapgrupper

Holdundervisning til denne gruppe har ikke været givet fra CFK's side. Der henvises til Sønderagerskolen og Åmoseskolen m.fl. på folkeskoleområdet og Lindegårdskolen samt oplysningsforbundene (FOF) på voksenområdet.

6.5. Teknisk bistand – IT til øvrige handicapgrupper

Der gives teknisk bistand i relation til udstyr, som er bevilget og udlånt fra CFK.

6.6. Andet/øvrige – IT til øvrige handicapgrupper

Opgaver i relation til udstyr, som ikke anvendes mere, flytning til anden kommune, flytning til plejehjem etc.

7. Kompetenceudvikling

7.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Kompetenceudvikling (Handicapteknologiafdelingen)

Kompetenceudvikling vedrører alle aspekter omkring brug af IT til handicappede. Det være sig i børnehaven, i skolen eller på døgninstitutionen. Handicapteknologiafdelingens medarbejdere er blevet brugt i arbejdsgrupper og situationer, hvor udvidet brug af IT er tænkt indført. Nævnes kan Struer Skole- og Behandlingshjem, Kollektivcentret Bytoften i Tjørring og mange flere.

7.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Kompetenceudvikling (Handicapteknologiafdelingen)

Rådgivning på IT-området retter sig mod såvel ledelse som personalegrupper, der arbejder med handicappede.

7.3. Ene-undervisning – Kompetenceudvikling (Handicapteknologiafdelingen)

I situationer, hvor der udleveres, særlige IT- og kommunikationshjælpemidler, som skal tilpasses, og borgeren ikke selv har mulighed herfor. Eksempelvis tilbydes pædagoger, lærere, ægtefælle eller andre konkret undervisning i tilpasning af udlånt udstyr.

7.4. Hold-undervisning – Kompetenceudvikling (Handicapteknologiafdelingen)

Handicapteknologiafdelingen afvikler samarbejde i med Center for Undervisningsmidler en del kurser med fokus på IT til ordblinde (IT-rygsæk). I øvrigt kan kurser tænkes på alle Handicapteknologiafdelingens arbejdsfelter. Der henvises til CFK's hjemmeside, www.cfk-herning.dk. Kurser vil også kunne oprettes efter konkrete ønsker fra vore samarbejdspartnere: institutioner, børnehaver, skoler osv.

7.5. Teknisk bistand – Kompetenceudvikling (Handicapteknologiafdelingen)

Teknisk bistand gives normalt direkte til borgeren, men naturligvis kan der være ofte forekommende tekniske problemer med et produkt, som gør det mest hensigtsmæssigt at rette indsatsen mod plejepersonale osv.

7.6. Andet/øvrige – Kompetenceudvikling (Handicapteknologiafdelingen)

Her kunne tænkes på samarbejde på tværs af CFK's afdelinger omkring brug af ICF-standarder til afdækning samt på det landsdækkende samarbejde med DTHS (se www.dths.dk), Hjælpemiddelinstitutet (www.hmi.dk), VISO og ViHS (Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri). Nævnes skal også samarbejdet med udviklingsorienterede firmaer.

Synsafdelingen:

1. Optiske hjælpemidler

1.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Optiske hjælpemidler (ekskl. CCTV)

Der indhentes som hovedregel øjenlægeoplysninger fra speciallæge eller Øjenafdeling på et sygehus. Dette kan suppleres med svagsynsundersøgelse hos optiker, enten eksterne samarbejdspartnere eller hos egen optikerkonsulent. Endelig indkaldes den svagsynede til et besøg i Synsafdelingen eller en synsmedarbejder besøger den (ældre) svagsynede i eget hjem med henblik på at finde egnede kompenserende hjælpemidler. I undersøgelsesfasen indgår i nye sager af lidt længerevarende karakter udarbejdelse af et ICF-inspireret notat om funktionsevne.

1.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Optiske hjælpemidler (ekskl. CCTV)

På baggrund af de indhentede oplysninger og synsmedarbejderens observationer rådgives og vejledes den svagsynede, dennes pårørende og eventuelt plejepersonale om mulige løsninger på de problemer den svagsynede har. For brugere af svagsynsoptik vil arbejdsafstanden ved fx læsning og skrivning oftest være meget kort, afhængig af brillelenses styrke. Dette giver ved længere tids læsning en anstrengende arbejdsstilling. Det kan derfor være nødvendigt med optikunderstøttende hjælpemidler som fx særlig belysning (se senere), skråplade, konceptholdere etc.

1.3. Ene-undervisning – Optiske hjælpemidler (ekskl. CCTV)

Der undervises i brug af de udleverede hjælpemidler i forskellige sammenhænge, eksempelvis til læsning, til brug ved fjernsynet, til madlavning, til personlig hygiejne etc.

1.4. Hold-undervisning – Optiske hjælpemidler (ekskl. CCTV)

Holdundervisning tilbydes ikke alene ved bevilling af optiske hjælpemidler, men vil kunne være aktuelt i forbindelse med ADL-undervisning, se nedenfor.

1.5. Teknisk bistand – Optiske hjælpemidler (ekskl. CCTV)

Der ydes ikke hjælp til dækning af udgifter, der følger af brug af den særlige indretning eller til almindelig vedligeholdelse, men ofte har de ældre svagsynede behov for hjælp til udskiftning af en pære, et batteri etc.

Opgaver på dette område varetages som hovedregel af hjemkommunen, eller hjælpemidlet indleveres til Center for Kommunikation, Synsafdelingen, til eftersyn / reparation.

1.6. Andet/øvrige – Optiske hjælpemidler (ekskl. CCTV)

Her registrerer vi den del af sagsbehandlingen, som vedrører konkrete afgørelser og returnering af hjælpemidler. De nye mellemkommunale refusionsregler er også begyndt at give flere administrative opgaver.

2. CCTV

2.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – CCTV

CCTV er et elektron-optisk hjælpemiddel, et lukket TV-kredsløb med et kamera og en forstørrelse, som vises på en TV-skærm. Det anvendes af personer, der ikke på anden måde kan opnå et læsesyn med specialoptik. Formålet med at bevilge hjælp til CCTV-udstyr er at give de pågældende personer mulighed for at kommunikere uden bistand fra andre. Det afgørende er derfor, om der er mulighed for ved hjælp af det tekst- /billedforstørrende udstyr i væsentlig grad at afhjælpe personens svigtende kommunikationsevne og normalisere ansøgerens daglige tilværelse.

CCTV-udstyr afprøves som hovedregel på Center for Kommunikation, hvor vi har en række forskellige apparater til rådighed. CCTV kommer normalt først på tale, når et acceptabelt læsesyn ikke kan opnås på andre måder. Der udarbejdes særskilt notat vedrørende CCTV-afprøvninger til brug for kommunernes sagsbehandling på området.

2.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – CCTV

En typisk rådgivning omkring CCTV, eventuelt med et tilkøbt tavlekamera, gives i forbindelse med rådgivning om undervisningsforanstaltninger og arbejdspladsindretninger i hjemmet. Generelt orienteres alle svagsynede om, at denne mulighed findes, hvis deres synssituation ændres til det værre.

2.3. Ene-undervisning – CCTV

I forbindelse med nybevilling og udlån af CCTV gives instruktion / undervisning efter behov. For yngre svagsynede vil det oftest dreje sig om en enkelt eller to undervisningsgange, mens det for visse ældre kræver en del instruktion / undervisning.

2.4. Hold-undervisning – CCTV

Der har ikke været givet holdundervisning i brug af CCTV. Holdundervisning har dog været overvejet og kan ikke udelukkes som en mulighed i fremtiden.

2.5. Teknisk bistand – CCTV

Teknisk bistand / udskiftning af småting foretages af Synsafdelingens medarbejdere, men ofte vil der være behov for et servicebesøg fra leverandøren. Ved udskiftning af apparat med udstyr fra CfK's depot bestilles som hovedregel fragtmand.

2.6. Andet/øvrige – CCTVS

CCTV'erne indgår i det fælles genbrugsdepot for de kommuner, som har abonnement med CfK. Opgaver i den forbindelse er mærkning, udlånsregistrering og rengøring af hjælpemidler mv. Desuden bestilles transport til og fra depot, hvis hjælpemidlet ikke kan anvendes mere, eller borgeren er død.

3. ADL

3.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – ADL (synsvanskeligheder)

ADL (Activities of Daily Living / Almindelig Daglig Livsførelse).

Alle hverdagens små og store aktiviteter vurderes i relation til borgerens synsvanskeligheder - f.eks. at færdes inde og ude, indkøb, telefonering, rengøring, personlig hygiejne, påklædning, spisning, havearbejde, fritidsaktiviteter mm.

I samarbejde med borgeren indkredses og prioriteres de væsentligste problemfelter, ikke mindst borgerens læse- og kommunikationsbehov.

Undersøgelse vil typisk være ved første besøg i hjemmet eller ved væsentlige ændringer i borgerens synsstatus. I undersøgelsesfasen indgår i nye sager af lidt længerevarende karakter udarbejdelse af et ICF-inspireret notat om funktionsevne.

3.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – ADL (synsvanskeligheder)

Der rådgives om muligheder for at kompensere for de konstaterede vanskeligheder og der gives eksempler på, hvordan det er muligt at mestre en hverdag med et synshandicap. I rådgivningen indgår rådgivning om kompenserende teknikker, rådgivning om hjælpemidler og rådgivning om lån af lydavisere og lydbøger fra NOTA (Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder), Kristeligt Lydbibliotek og lokale medier. Rådgivningen gives til borgeren, dennes pårørende og eventuelt plejepersonale.

3.3. Ene-undervisning – ADL (synsvanskeligheder)

Der undervises konkret med henblik på at afhjælpe nogle af de i fællesskab konstaterede problemer, herunder gives der instruktion / undervisning i brug af eventuelt bevilgede hjælpemidler, og der hjælpes med afmærkning af hvidevarer mv. Der udarbejdes en undervisningsplan for forløb på mere end 3 timer. Ved kortere forløb noteres aktiviteten i centrets journalsystem.

3.4. Hold-undervisning – ADL (synsvanskeligheder)

Holdundervisning i ADL bliver afviklet 2-3 gange om året i Synsafdelingens lokaler. Der undervises i kompenserende teknikker i madlavning, ophældning, spisning mv., hvor der tages højde for synshandicappet. Kurserne gennemføres typisk på 5 uger med én kursusdag om ugen på 5 timer. Der udarbejdes en fælles undervisningsplan for holdet.

3.5. Teknisk bistand – ADL (synsvanskeligheder)

Ofte handler det om at konstatere om et synsteknisk hjælpemiddel: Et talende ur, En talende vægt, En speciel lydbogsafspiller eller lignende er defekt og skal til reparation, eller det handler om småting, som kan løses på stedet.

Opgaver på dette område varetages som hovedregel af hjemkommunen, eller hjælpemidlet indleveres til Center for Kommunikation, Synsafdelingen, til eftersyn / reparation.

3.6. Andet/øvrige – ADL (synsvanskeligheder)

Oftest opgaver i relation til de synstekniske hjælpemidler, hvor Synsafdelingen administrerer et fælles genbrugsdepot for de 6 kommuner, som er med i abonnementsordningen.

4. Mobility

4.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Mobility

I samarbejde med den blinde og stærkt svagsynede undersøges, hvad der konkret er brug for at lære for at kunne mestre den nuværende situation i hjem, i skolen, på arbejdet, til og fra skole, til og fra arbejde etc. Det er vigtigt, at den blinde eller stærkt svagsynede lærer konkret at anvise, hvilken form for hjælp, der i den konkrete situation er brug for.

4.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Mobility

Der rådgives om ovennævnte til den blinde og stærkt svagsynede, og - hvis denne ønsker det - også til pårørende og dennes øvrige primærpersoner. På børneområdet rådgiver synskonsulenten forældre, pædagoger og lærere m.fl.

4.3. Ene-undervisning – Mobility

Mobility er typisk ene-undervisning med et konkret formål, jævnfør ovenstående. Der kan i visse tilfælde være tale om en meget omfattende undervisningsindsats, eksempelvis overfor unge nyblinde. Der gives også undervisning i ledsageteknik til pårørende og til plejepersonale m.v., jævnfør punkterne om kompetenceudvikling.

Der udarbejdes en undervisningsplan for forløb på mere end 3 timer. Ved kortere forløb noteres aktiviteten i centrets journalsystem.

4.4. Hold-undervisning – Mobility

Der gives normalt ikke holdundervisning på mobilityområdet. Temamøder om f.eks. de nye GPS-systemer, eventuelt sammen med deltagere fra Region Nordjylland og de vestlige kommuner i Region Midtjylland overvejes løbende.

4.5. Teknisk bistand – Mobility

Der eksperimenteres med GPS-systemer, og typisk vil det handle om hjælp til udskiftning af dele i en specialstok.

4.6. Andet/øvrige – Mobility

Nybevillinger af mobilityhjælpe midler, administration af depot m.v.

5. Belysning

5.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Belysning

I samarbejde med den svagsynede eller den blinde med en synsrest afprøves forskellige lyskilder og forskellige placeringer m.v. Det er vigtigt, at der tages udstrakte individuelle hensyn, og at der også tages hensyn til andre, som færdes i hjemmet, skolen osv.

Undersøgelse kan foregå såvel i CfK's nye afprøvningslokaler som i borgerens hjem, skole og / eller institution.

5.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Belysning

Synsmedarbejderne er uddannet til at kunne rådgive om god belysning i alle hverdagssituationer, stationært såvel som om transportabelt lys.

Ved behov for større ændringer af lyskilder i et hjem, på en skole eller på en institution kan rådgivningen foretages sammen med el-installatør med viden om området. I visse situationer vil der være behov for at inddrage særlig ekspert.

5.3. Ene-undervisning – Belysning

Undervisningen vil normalt være en integreret del af ADL-undervisningen, se ovenfor. Et tænkt eksempel kunne være måltidsteknik med brug af en transportabel kuvertlampe i et svagt oplyst rum som en restaurant.

5.4. Hold-undervisning – Belysning

Holdundervisning alene med belysning som tema er ikke relevant, men belysning vil normalt være et punkt, som tages op sammen med holdundervisningen i ADL og ved kompetenceudviklingskurser.

5.5. Teknisk bistand – Belysning

Drift af et bevilget hjælpemiddel påhviler borgeren, men alligevel vil det forekomme, at ældre svagsynede borgere skal have hjælp til skift af en pære, et genstridigt batteri eller lignenden.

Opgaver på dette område varetages som hovedregel af hjemkommunen, eller hjælpemidlet indleveres til Center for Kommunikation, Synsafdelingen, til eftersyn / reparation.

5.6. Andet/øvrige – Belysning

Administration af genbrug, herunder rengøring, mærkning og eventuel udlevering af erstatningslampe fra depot.

6. Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser

6.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser (ekskl. øjenproteser,)

Synsafdelingens undersøgelse består først og fremmest i at vurdere, om indkomne ansøgninger fra optikere og recepter fra øjenlæger er tilskudsberetigede i relation til ovennævnte samt at sikre, at den ansøgte optik er den optimale løsning til borgeren. I tvivlstilfælde rettes henvendelse til borger, optiker, øjenlæge og i særlige tilfælde til Kennedy Centret, Øjenklinikken.

6.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser (ekskl. øjenproteser)

Rådgivning om løsning af konkrete problemer kan gives til borgeren og dennes pårørende, men ofte drejer det sig om formidlet rådgivning fra Synsafdelingens optikerkonsulent til lokale optikere og andre fagpersoner.

6.3. Ene-undervisning – Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser (ekskl. øjenproteser)

Der gives normalt ikke undervisning i brug af briller og kontaktlinser m.v. Denne instruktion forventes givet af den optiker, hvor hjælpemidlet købes.

6.4. Hold-undervisning – Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser (ekskl. øjenproteser)

Holdundervisning har ikke været praktiseret, men kunne tænkes iværksat i forhold til børne- & ungeområdet, evt. sammen med pårørende

6.5. Teknisk bistand – Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser (ekskl. øjenproteser)

Sjældent forekommende, men kunne måske tænkes i forbindelse med helt specielle stel, i disse tilfælde retter den tekniske rådgivning sig mod optikeren, som skal fremstille løsningen.

6.6. Andet/øvrige – Medicinsk optisk definerede varige øjenlidelser (ekskl. øjenproteser)

Den del af sagsbehandlingen som vedrører konkrete afgørelser.

7. Øjenproteser

7.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Øjenproteser

Synsafdelingens undersøgelse består overvejende i at vurdere indkomne ansøgninger fra leverandører, som får besøg af glaspustere.

Den stigende anvendelse af acrylproteser er en forholdsvis ny udfordring, som rådgivningsmæssigt løses i samarbejde med sygehusenes øjenafdelinger. I enkelte tilfælde indkaldes borgeren til en samtale med afdelingens optikerkonsulent. Der udarbejdes i den forbindelse et journalnotat til brug i den videre sagsbehandling.

7.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Øjenproteser

Instruktion i håndtering af øjenproteser gives af øjenafdelingerne samt af protesemagere, som fremstiller proteserne.

Synsafdelingen yder rådgivning og vejledning i de situationer, hvor der opstår problemer med at anvende protesen, primært komfortmæssigt og kosmetisk. CfK har udarbejdet en informationspjece om øjenproteser, som udleveres i nye sager samt efter behov.

7.3. Ene-undervisning – Øjenproteser

Har indtil videre ikke været relevant, da instruktion i brug af øjenprotese gives af andre.

7.4. Hold-undervisning – Øjenproteser

Holdundervisning har ikke været praktiseret, men der har været forespørgsel om et kursus for teenagere, som kan være i en særlig følelsesmæssig situation og derfor kan have behov for hyppigere skift af protese end rent objektivt vurderet.

7.5. Teknisk bistand – Øjenproteser

Teknisk bistand er yderst sjældent forekommende.

7.6. Andet/øvrige – Øjenproteser

Den del af sagsbehandlingen som vedrører konkrete afgørelser.

8. Kompetenceudvikling

8.1. Undersøgelse, Udredning, Afprøvning og Indstilling til bevilling – Kompetenceudvikling (Synsafdelingen)

Et eksempel på undersøgelse af behov for kompetenceudvikling kunne være besøg og samtale med personale på en ny institution for udviklingshæmmede. Institutionen står foran at skulle optage nogle borgere med synsproblemer, og der ønskes hjælp til indretning, belysning og farver samt måske en generel indføring i problematikker omkring personer med synsproblemer, jævnfør ASIUSnetværket, som nu er en del af det samlede Videnscenter for Handicap & Socialpsykiatri.

8.2. Specialpædagogisk bistand, Rådgivning og Vejledning – Kompetenceudvikling (Synsafdelingen)

Rådgivningen kan være generel eller konkret, jævnfør ovenstående eksempel.

8.3. Ene-undervisning – Kompetenceudvikling (Synsafdelingen)

Eksempelvis tilbydes ægtefælle eller andre konkret undervisning i hjælpeteknikker overfor den synshæmmede. Dette kan f.eks. være relevant i situationer, hvor den synshæmmede har flere handicaps.

8.4. Hold-undervisning – Kompetenceudvikling (Synsafdelingen)

Eksempelvis har Synsafdelingen udviklet et generelt kursus til plejepersonale, som omgås blinde og svagsynede mennesker, ligesom synskonsulenten på børneområdet arrangerer kurser for lærere, som underviser svagsynede børn i folkeskolen. Disse kurser vil fremgå af CfK's hjemmeside, www.cfk-herning.dk. I øvrigt vil kurser kunne oprettes efter konkrete ønsker fra alle relevante samarbejdspartnere, institutioner, børnehaver, skoler osv.

8.5. Teknisk bistand – Kompetenceudvikling (Synsafdelingen)

Teknisk bistand gives normalt direkte til den svagsynede, men indsatsen kan også tænkes målrettet forældre til et synshæmmet barn osv.

8.6. Andet/øvrige – Kompetenceudvikling (Synsafdelingen)

Her kunne tænkes samarbejde med landsdækkende institutioner: Synscenter Refsnæs (for børn), Institutet for Blinde og Svagsynede (www.ibos.dk), Kennedy Centret, Øjenklinikken og VISO m.fl.

Endvidere tilbydes undervisning af kontaktpersoner til døvblindblevne.